

Protokol 41. synody

Ve jménu Páně!

Dne 15. listopadu 1997 zasedala v Praze 41. synoda Starokatolické církve v ČR.

Synoda byla svolána v souladu se synodním řádem na zasedání synodní rady dne 19.4.1997.

Volby delegátů proběhly ve všech obcích v průběhu října 1997.

Synody se zúčastnilo 26 delegátů s hlasovacím právem, 6 delegátů bylo řádně omluveno.

Mezi hosty byl přítomen také vídeňský biskup Bernhard Heitz.

Synoda se konala v Komenského sále v budově Husitské teologické fakulty UK v Praze 6, Wuchterlova 5, byla zahájena v 11 hodin eucharistickou slavností a skončena v 18 hodin modlitbou díků.

Synoda jednohlasně přijala tento program předložený synodní radou:

1. Zpráva biskupa
2. Zřízení a složení komisí synody
3. Volba komise examinátorů
4. Zpráva biskupa o zasedání IBK Wislikofen II
5. Usnesení k Utrechtskému communii
6. Usnesení k předloze liturgických textů pro věřící
7. Usnesení k doporučení Mezinárodní starokatolické liturgické komise
8. Ustavení české Společnosti sv. Willibrorda
9. Usnesení k výsledkům starokatolicko-pravoslavného dialogu
10. Usnesení k ratifikaci Rámcové dohody mezi ŘKC a SKC
11. Usnesení k účasti pastoračních asistentek na synodě
12. Volba synodní rady
13. Různé

I. usnesení ke zprávě biskupa

1. Synoda se ztotožňuje se zprávou biskupa o stavu církve od poslední synody.

Hlasování: Pro: 26 Proti: 0 Zdržení: 0

2. Synoda ukládá všem duchovním, aby usilovali o efektivní činnost farních rad, zvláště při dokončení registrace věřících v souvislosti s § 33 SŘO a dokončení pasportizace movitého i nemovitého majetku.

Hlasování: Pro: 26 Proti: 0 Zdržení: 0

3. Synoda zřizuje výbor pro inventarizaci a pasportizaci nemovitého majetku církve ve složení: J. König, Prof. D. Holeton a R. Vondráček.

Hlasování: Pro: 26 Proti: 0 Zdržení: 0

II. usnesení ke zřízení a složení komisí synody:

Synoda zřizuje:

1. Komisi právní ve složení: J. König - předseda, Mgr. P. Cepek, Mgr. D. Hejbal, Doc. ThDr. J. B. Lášek, JUDr. L. Salvét, Mgr. P. Štička.

2. Komisi liturgickou ve složení: Mgr. D. Hejbal - předseda, Prof. D. Holeton, H. Karasová, J. König, Mgr. A. Sassmann, Ing. J. Svoboda, K. Štičková-Jelínková, ThLic. P. Tvrdík.

3. Komisi pro studijní texty ve složení: Doc. ThDr. J. B. Lášek - předseda, Mgr. D. Hejbal, Prof. D. Holeton, H. Karasová, J. König.

4. Komisi pro přípravu Laienfora 1999 v Praze ve složení: Ing. arch. D. Hejbalová - předsedkyně, J. König, I. Suchá, M. Abrahámová.

Hlasování: Pro: 25 Proti: 0 Zdržení: 1

III. usnesení k volbě komise examinátorů:

Synoda volí novou komisi examinátorů ve složení:

Mgr. D. Hejbal - předseda, Dr. D. Holeton, Doc. ThDr. J. B. Lášek

Hlasování: Pro: 26 Proti: 0 Zdržení: 0

IV. usnesení ke zprávě biskupa o zasedání IBK Wislikofen II

1. Synoda přijala s uspokojením zprávu o formálním zachování Utrechtské unie, lituje však skutečnost, že Utrechtská unie již dnes nepředstavuje úplné sakrální společenství církví.

2. Synoda zastává názor, že ordinace žen do jáhenského, kněžského a biskupského úřadu spadá do kompetence rozhodnutí každé místní církve a vyhrazuje si toto právo i pro svoji církev. Biskup rozhoduje, které duchovní osoby mohou působit a jakým způsobem na území jeho jurisdikce.

3. SKC v ČR v otázce ordinace žen setrvává na svém dosavadním stanovisku vyjádřeném v roce 1991 a pro budoucnost nechává tuto otázku otevřenou k další diskusi.

Hlasování: Pro: 25 Proti: 0 Zdržení: 1

V. usnesení k Utrechtskému komuniu:

Z důvodů udržení a upevnění svátostného společenství rodiny starokatolických církví synoda žádá biskupa o podepsání dokumentu Utrechtské komunio.

Hlasování: Pro: 25 Proti: 0 Zdržení: 0

VI. usnesení k předloze liturgických textů pro věřící

Synoda schvaluje předlohu liturgických textů pro věřící a doporučuje její zavedení ve všech farnostech od adventu 1997.

Hlasování: Pro: 24 Proti: 0 Zdržení: 2

Návrh usnesení synody k doporučení Mezinárodní starokatolické liturgické komise

Liturgická komise navrhuje toto usnesení:

Synoda souhlasí s doplněným obsahem doporučení Mezinárodní starokatolické liturgické komise a doporučuje, aby se ním seznámili všichni duchovní, pastorační asistentky a studující teologie za účelem postupného uvádění do praxe.

Hlasování: Pro: 24 Proti: 0 Zdržení: 0

VII. usnesení k ustavení české Společnosti sv. Wilibrorda

Synoda vítá ustanovení české Společnosti sv. Willibrorda a podporuje její úsilí o další prohlubování starokatolicko-anglikánských vztahů.

Hlasování: Pro: 26 Proti: 0 Zdržení: 0

VIII. usnesení k výsledkům starokatolicko-pravoslavného dialogu

Synoda akceptuje výsledky starokatolicko-pravoslavného dialogu a z něj vyplývajících dohod, m.j. o liturgickém používání původního znění Nicejsko-cařihradského vyznání víry. Tím není dotčena svoboda každého věřícího v interpretaci tohoto článku vyznání. V liturgických textech bude nadále uváděno znění NC vyznání víry bez přídavku Filioque (i Syna).

Hlasování: Pro: 24 Proti: 0 Zdržení: 2

IX. usnesení k ratifikaci Rámcové dohody mezi ŘKC a SKC

Biskup navrhuje toto usnesení:

Synoda akceptuje Rámcovou dohodu podepsanou předběžně kard. Cassidyem a arcibiskupem Glazemakerem, která řeší podmínky přestupu duchovních jedné církve do druhé. Synoda zmocňuje biskupa k podepsání této dohody.

Přijat tento protinávrh:

1. Rámcová dohoda je těžce uskutečnitelná v podmínkách ekumény v naší republice. Skutečnost, že poté, co její text byl v březnu 1997 předložen ČBK ŘKC ke schválení a doposud nebyla ze strany ŘKC zaznamenána žádná reakce, ukazuje nezájem ČBK ŘKC v této věci. Synoda doporučuje biskupovi, aby všechny kroky, které chce v této věci učinit, předložil ke schválení následující synodě.

2. Vzhledem k tomu, že ze strany jednoho z biskupů Římskokatolické církve došlo k publikovanému zneužití rámcové dohody, synoda pověřuje biskupa a synodní radu, aby jménem SKC v ČR protestovali proti takovému zneužití.

Hlasování: Pro: 26 Proti: 0 Zdržení: 0

X. usnesení ke změně synodního řádu v § 19

Synoda mění § 19 odst. b) synodního řádu a řádu obcí, kterým se řeší automatické členství na synodě takto:

b) všichni řádně ustanovení starokatoličtí duchovní v činné službě jakož i pastorační asistentky a asistenti

Tato změna vstupuje v platnost od 1.1.1998

Hlasování: Pro: 26 Proti: 0 Zdržení: 0

XI. usnesení k volbě synodní rady:

Synoda vyslovuje poděkování členům synodní rady v minulém volebním období.

Synoda volí novou synodní radu ve složení:

Mgr. Dušan Hejbal - předseda

řádní členové duchovní: Prof. David HOLETON, Mgr. Alois SASSMANN

řádní členové laičtí: Doc. RNDr. Karel HOLADA, Josef KÖNIG, Karolína JELÍNKOVÁ-ŠTÍČKOVÁ

Mimořádní členové duchovní: Mgr. Pavel CEPEK, Mgr. Václav DIVIŠ

Mimořádní členové laičtí: Jiřina KARASOVÁ, Richard VONDRÁČEK

Hlasování: Pro: 25 Proti: 0 Zdržení: 0

Různé

Z vystoupení delegátů v bodě "Různé" vyjímáme:

Se svými návrhy vystoupili V. Diviš, J. Karasová, A. Sassmann a další.

Přílohy k protokolu:

č.1. Prezenční listina 41. synody Starokatolické církve v ČR

... (pozn. následuje jmenný seznam zúčastněných zástupců duchovenstva a farností)

č.2. Zpráva biskupa

1. Úvod

Přiznám se, že jsem ještě nezažil synodu naší církve, která by svým způsobem nebyla poznamenána nějakým zásadním rozhodnutím, nebo aspoň neprobíhala v dramatickém ovzduší. Tři poslední synody takové byly a myslím, a jsem tomu rád, že tato taková nebude. Biblický Kazatel má ve třetí kapitole zapsána slova: Všechno má určenou chvíli a veškeré dění pod nebem svůj čas.... Je čas sázet a čas trhat,... čas mlčet a čas mluvit,...čas boje a čas pokoje. Mluvím-li v této souvislosti o boji, který tato církev prožila, byl to boj o zachování její existence a svéprávnosti, boj, který tak dobře známe z našich národních dějin a jejich duchovních zápasů. Tento boj nemá mezi námi vítěze ani poražené, vítězství patří Kristu a jeho věci v tomto světě a v této církvi. A jakou měl každý z nás úlohu v tomto zápasu, nechť za čas zhodnotí historie, ale hodnocení nejobjektivnější je tak jako tak v rukou Božích.

Vám, kteří jste se tu dnes shromáždili, chci poděkovat za to, že jste mnozí vytrvali a neztratili naději i v těžkých chvílích a že svou přítomností zde dosvědčujete, že i nadále máte na srdci budoucnost naší církve.

Všechno má svůj čas a čas, který prožíváme, není pro naši církev časem oddechu. To, že mezi vámi mohu dnes stát jako svátostně zplnomocněný ke službě, kterou jsem vykonával již od roku 1991, neznámá, že teď už si se vším nějak poradím sám s ještě větší pomocí Boží. Naopak, jestliže jsem dosud v určitých otázkách, jako ten, který žil v naší církvi již od roku 1968 a znal mnohé souvislosti a pozadí mnohých událostí, zprostředkovával jakousi kontinuitu v ohledu na minulost a tím jsem byl vidět a slyšet o něco víc než to bývá zvykem, nyní jde výlučně o přítomnost a budoucnost církve a tady chci, aby můj hlas byl součástí chóru, v němž má své stejně důležité místo každý starokatolický věřící v České republice a aby má služba v církvi byla součástí všech služeb všeobecného kněžství, jehož nositeli jsme všichni, kdo patříme k církvi. Osamocený biskup, odtržený od nejvšednějšího dění v církvi, je smutná figurka, která nemá perspektivu. Proto jsem velmi rád, že v tradici naší církve biskup nepřestává být farářem konkrétní farnosti a to i v té nejběžnější rovině služby, ačkoliv jeho srdce a jeho služba patří všem stejnou měrou. Protože jsem ve skutečnosti po jistý čas skutečně byl excurrento farářem skoro ve všech farnostech, víte, že mi to nedělá veliký problém. A na druhé straně jsem nesmírně šťasten, že nyní již máme v presbyteriu i mezi pastoračními asistentkami bratry a sestry, na které se mohu plně spolehnout a na jejichž službu můžeme být všichni právem hrdí. Všichni jsme tu svým způsobem začínali od nuly, všichni stále rosteme k větší samostatnosti ve službě i k týmové práci. Všichni se to učíme. I já se učím opouštět model "poruč a udělej sám" a vás prosím o shovívavost a někdy o trpělivost s mou netrpělivostí. A ještě jednou: jsem rád, že mám kolem sebe spolupracovníky, s nimiž si smím lidsky tolik rozumět a že můžeme být a jsme opravdovými přáteli. To je neocenitelný dar.

Sestry a bratři, nyní je čas pokoje, čas sázení, čas růstu, budování. Přijměme ho jako veliký dar a využijme ho podle míry svých schopností a s veškerou odpovědností tak jako vše, co nám Bůh ve své lásce dává.

2. Personální otázky

V době od poslední synody došlo v duchovní službě k těmto personálním změnám:

V pražské farnosti opustil v roce 1996 svou službu kněz důchodce dr. Václav Míšek, který odešel k Pravoslavné církvi. V brněnské farnosti opustil svou službu v polovině roku 1997 kněz Gustáv Bačinský, aby se věnoval budování církve na rodném Slovensku. Brněnská farnost, která po něm zůstala ve velmi neuspokojivém stavu je zatím administrována ze Šumperka. O vánocích 1996 zemřel po dlouhé nemoci dlouholetý šumperský farář a senior našeho presbyteria Vasil Danišek. Patří mu díky především za obětavost s níž v těžkých dobách udržel svou farnost a s níž i ve svém stáří a nemoci provedl náročné opravy kostela a fary.

Letošní rok byl rokem nových tváří v duchovní službě. Bratr biskup Bernhard Heitz udělil 5. ledna v katedrálním chrámu sv. Vavřince kněžské svěcení jáhnu ThLic. Petru Tvrdkovi, který se na čas obětavě ujal osiřelé farnosti v Šumperku i přes to, že jako učitel církevní hudby na HTF musel vlastně stále dělit svůj čas mezi farnost a fakultu. Na jaře se ujal své služby Mgr. Alois Sassmann v nové farnosti v Táboře a filiální obci v Pacově, kde mu pomáhal jáhen Jakub Smrčka, který je v současnosti na roční stáži na fakultě v Bernu. Dalším novým knězem v našem presbyteriu je Mgr. Václav Diviš, který byl ustanoven v nové farnosti v Katovicích. Protože ThLic. Petr Tvrdek jako doktorand odešel na roční postgraduální studium na starokatolickou fakultu v Bonnu, bylo třeba řešit přeobsazení farnosti v Šumperku. Pro šumperskou farnost byl tedy od 1. září ustanoven další z našich nových kněží Mgr. Pavel Cepek, který dočasně administruje i brněnskou farnost. Koncem října jsme směli být při tom, když si se svou manželkou Jiřinou vzájemně udělili svátost manželství.

Naši noví spolubratři Sassmann, Diviš a Cepek přestoupili z Římskokatolické církve a až do volby svými farnostmi jsou ustanoveni jako administrátoři.

Velikou posilou pro naši církev bylo rozhodnutí Prof. Davida Holetona z Kanady požádat o vstup do našeho kléru. Otec David Holeton je profesorem liturgiky a kanovníkem anglikánské katedrální kapituly v Paříži. Jeho spirituální a vědecký přínos pro naši církev je velmi významný a rád bych ho s vaším souhlasem pověřil péčí o naše studenty a studentky teologie a po zdokonalení v českém jazyce také větším podílem v duchovní službě v pražské farnosti. Nechci zapomenout také na obětavou a nezištnou službu otce doc. Jana Blahoslava Láška, který přes své vědecké a pedagogické vytížení je vždy k dispozici, aby

posloužil jako kněz ve farnostech, které zatím nejsou obsazeny, a v němž jsme našel nejen teologického poradce, ale opravdového bratra a přítele. Otec doc. Lášek, který je vedoucím katedry církevních dějin na HTF, navštíví starokatolickou fakultu na universitě v Bernu, kde koncem tohoto měsíce bude mít cyklus přednášek.

Ještě však chci pokračovat ve výčtu nových spolupracovníků a spolupracovnic. V současné době se k přijetí jáhenského a posléze kněžského svěcení připravuje klerik Mgr. Pavel Štička a počítáme s ním pro varnsdorfskou farnost. Na ústředí církve pracují tři pastorační asistentky: Ivana Suchá, Hana Karasová a ing. arch. Dana Hejbalová. Sestra Ivana Suchá se stará o chod sekretariátu, protože bratr jáhen Gerych se v současné době plně věnuje svému učitelskému povolání.

To je výčet personálních změn od minulé synody a chtěl bych dodat, že se připravují další nová ustanovení v souvislosti s příchodem dalšího nového kněze a dalším zapojením našich studujících teologie.

Předkládám listinu duchovních naší církve ke dnešnímu dni:

ThMgr. Dušan Hejbal - biskup;

kněží: Mgr. Pavel Cepek - administrátor farnosti Šumperk, exc. Brno; Mgr. Václav Diviš - administrátor farnosti Katovice; Prof. Dr. David Holeton - kooperátor farnosti Praha; PhDr. Jindřich Husák - kooperátor farnosti Praha (důchodce); Doc. ThDr. Jan B. Lášek - ústředí církve; Kurt Malina - farář farnosti Jablonec (důchodce); Mgr. Alois Sassmann - administrátor farnosti Tábor, exc. fil. obce Pacov; ThLic. Petr Tvrdek - t.č. postgraduální studium Bonn; PhDr. Petr Živný - duchovní správce pro krajany v Itálii

jáhni: Dan Gerych - přechodně uvolněn ; Bc. Jakub Smrčka - t.č. studijní pobyt Bern

klerik: Mgr. Pavel Štička - pom. duch. Praha a Varnsdorf

pastorační asistentky: Ing. arch. Dana Hejbalová - ústředí církve; Hana Karasová - ústředí církve; Ivana Suchá - ústředí církve

V této souvislosti bych chtěl krátce referovat o naší teologické práci:

3. Teologická práce a péče o vzdělání

Od října roku 1996 s laskavou podporou vedení HTF má naše církev možnost spolupůsobit na fakultě. Já sám jsem se ujal přednášek systematické teologie a liturgiky pro starokatolické studenty a studentky a letos pokračujeme v práci již třetí semestr. V

loňském roce jsme mohli na HTF uspořádat přednášky a konvokace nejprve bratra biskupa Bernharda Heitze, dále bratra biskupa Joachima Vobbeho a konečně v dubnu dvoudenní blokový seminář tří holandských profesorů, kteří zde byli v souvislosti s návštěvou pana arcibiskupa z Utrechtu. Do budoucna chceme usilovat o zřízení oboru starokatolické teologie. Současně jsme si vědomi potřeby dovzdělání našich nových kněží, kteří přišli a přichází z jiných církví a chceme pro ně pořádat blokové semináře. Velikou pomocí je tu překladatelská činnost Josefa Königa, který přeložil pro studijní účely práce Josefa Demmela, Jürgena van Mindeho a zatím první, historickou část knihy prof. Küryho.

4. Návštěvy obcí

Většinu našich obcí navštěvuji několikrát do roka, v mnohých jsem se podílel a podílím na pravidelné duchovní službě: jeden čas i Šumperk a stále Varnsdorf a Desnou administrujeme z Prahy v turnusových službách, kdy jednou je zde eucharistie a podruhé bohoslužba slova se sv. přijímáním. Na těchto službách se podílejí i klerici a jáhni. Budiž řečeno, že s ohledem na finanční situaci církve nežádáme nic než proplacení cestovného. Velice radostná je práce ve Varnsdorfu, kde v létě probíhají Týdny duchovní obnovy a pokaždé náročné a krásné divadelní představení s dětmi. V roce 1996 jsme při této příležitosti mohli znovuotevřít konkatedrální chrám ve Varnsdorfu za účasti bratra biskupa Bernharda a zahájit Rok smíření. Tento Rok smíření byl hlubokou příležitostí si uvědomit spoustu věcí a chtěl bych se mu věnovat v samostatném oddílu. Rád bych se zmínil o jednotlivých obcích, jak je vidím a co pro ně považuji za důležité. Začnu Varnsdorfem, který je pro naši práci historicky důležitým místem a současně perspektivou do budoucnosti. Varnsdorfská obec se z bodu 0 dostala do situace, kdy má stabilní návštěvnost na bohoslužbách, největší počet malých dětí, renovovaný chrám a faru, společenský respekt a mediální ocenění. Největší bolestí je zde však nepřítomnost stálého duchovního. Přiznám se, že od té doby, co se zde v pastoraci střídáme, život začal poněkud stagnovat. Není zde kněz, který je stále k dispozici, minimálně vykonáváme pastorační návštěvy a omezujeme se nyní pouze na bohoslužby a kontakty na faře. Prioritou je tedy ustanovení faráře. Je si třeba při tom uvědomit, že na něj budeme mít velké nároky - na jeho aktivitu, horlivost a otevřenost pro potřeby lidí, kteří v tomto regionu žijí. K tomu všemu přistupuje i fakt, že Varnsdorf vždycky bude místem styku s německými věřícími, kteří budou navštěvovat tento první chrám na světě, který si postavili starokatolíci. Přitom je třeba mít na paměti i národnostní citlivost a určité obavy planoucí z negativního působení těch politických sil, které brání smíření Čechů a Němců. Náš farář zde bude mít integrační úlohu. A zároveň musí být duchovním otcem a bratrem všech, kteří zde pociťují duchovní prázdnotu, musí umět nejen kázat, ale i pohladit, být s lidmi v jejich sociálních nejistotách, fara musí být

místem setkávání, otevřená všem, kterým chybí sociální interakce, lidem na okraji společnosti, lidem mimo církev a křesťanství. Začali jsme zde s pomocí Boží po letech bídy dobré dílo a nesmíme jen žít z toho, co jsme už dokázali, ale jít dál.

Desná v Jizerských horách potřebuje transfúzi aktivity. Otlučení kostel a zchátralá fara nikoho nepřitahuje, už ani vandaly. Je třeba sem vrátit život. Chci poděkovat Ivanovi Peschkovi, že s tím už začal, ale opět: dokud zde nebude stálý duchovní, to všechno, čeho je naše církev zatím schopna, je málo. Navíc, zatímco ve Varnsdorfu je už zázemí, v Desné je potřeba masivní investice a přes laskavou pomoc z Rakouska a Holandska není možné ji uskutečnit. V Desné stejně jako ve Varnsdorfu je nutno stavět na nových lidech, konat misii a úloha budoucího duchovního má tytéž rysy jako ve Varnsdorfu. Navíc musí počítat z daleko větší lhostejností svého okolí.

Pro Jablonec byla první těžkou ranou ztráta farní budovy v 70. letech a výskyt dřevokazných hub v současnosti, který brzy ještě víc ochromí naši možnost působit na širší spektrum. Jablonecká veřejnost, a tento dojem mám po několika návštěvách města v poslední době, naši církev víceméně odepsala. Přes pravidelnost bohoslužeb, je jejich účastníků velmi málo. Přesto však v poslední době je tu pár aktivních lidí a dokonce povolání ke kněžství. Musíme společně hledat cestu, jak obec opět přivést k rozkvětu. Můj dík patří bratru faráři Kurtovi Malinovi, který přece jen našel cestu k realitě naší církve dnes.

Šumperk byl dlouho poznamenán vysokým věkem zesnulého bratra faráře Daniška a jeho zdravotním stavem. Byl zde nejvyšší věkový průměr věřících a naše obec tam byla dlouho uzavřeným kroužkem. Krátké působení bratra Tvrdka zde přineslo své ovoce, ale největší práce je teď na novém knězi Pavlu Cepkovi a na jeho paní. Jejich start, myslím svědčí o tom, že vědí, čeho je třeba. Šumperk je naše veliká šance a každá veliká šance znamená také veliké nasazení. Naše obec tam musí proniknout na veřejnost, obstát ve veliké duchovní nabídce a získat respekt v ekuméně, která je zde nebývale živá.

Brno je po působení a posléze odchodu faráře Bačinského zcela zdevastováno. Hrstka věřících je unavena stálými boji a štváním v minulosti, mnozí církev opustili. Nemáme farní prostory. Místo pro bohoslužby je nevhodné. Nejsem z těch, kteří se nechají odradit neúspěchem, ale přiznám se, že jsem několikrát pochyboval o smysluplnosti naší práce tam. Navíc dokud bude Brno jen administrováno odjinud, nemůžeme tam rozvinout větší činnost. Jako jistá perspektiva se jeví hledání nového bohoslužebného prostoru. Je to ovšem otázka finanční, ideální by byly nebytové prostory v centru města upravené k bohoslužbám a shromažďování a otevřené pro veřejnost. Pronájem takových prostor je však drahý a dalším problémem by pak byly investiční náklady. Toto je problém, který jsme nezavinili, ale musíme ho řešit. Zatím navrhuji připravit dopis a poslat jej na adresy zbylých

věřících, ve druhé fázi osobní návštěvy a znovuvytvoření jádra obce, ale na něco podobného jsme zatím neměli sil.

Velikou radostí jsou Jižní Čechy.

V Táboře díky aktivitě bratra Aloise Sassmanna máme k dispozici městský kostel, tvoří se okruh věřících, církev je mediálně známá a všechno nasvědčuje zdárnému rozvoji. Filiální obec v Pacově je Boží pohlazení. Tam se děje něco, co bych přirovnal k dynamickým začátkům naší církve koncem minulého století. Žádná pasivita, žádný chlad, veliký zájem a soudržnost ve víře, kterou vnímám i na dálku. Právě zde se rodí dvě povolání ke kněžství a brzy vyřešíme obsazení stálým duchovním, který dostane fungující obec.

Katovice to měly na startu daleko těžší než Pacov, navíc naráží na překážky v ekuméně. Ale na druhou stranu zde už byl v krátké době první křest dospělého a společenství je životaschopné a perspektivní. Zde bude třeba vyřešit otázku bohoslužebného místa a můj častější kontakt s touto obcí. Dík vedle bratra Diviše patří i paní místostarostce Karasové, která je duší společenství a její dceři Hance, která se stará o hudbu. Je třeba nyní budovat druhou obec v Hartmanicích nebo Sušici.

Na závěr jsem si nechal Prahu. Praha má asi nejnižší věkový průměr účastníků bohoslužeb, je zde relativně nejvíc duchovních a tedy i bohoslužeb a různých neliturgických akcí. Do budoucna Praha potřebuje kategoriální pastorační a zvětšení svých sociálně pastoračních aktivit, což očekáváme, až dokončíme rekonstrukci budovy ústředí. Chtěl bych poděkovat mnohým sestrám a bratrům za pomoc při všech významných akcích za poslední dva roky.

Co nám většinou chybí kromě peněz? Je to především větší angažovanost věřících. Mám někdy pocit, že pořád ještě přetrvává tradiční model jeviště - hlediště. Zatím jsme byli rádi, že se lidé opět vrací do našich kostelů a možná jsme je nechtěli postrašit tím, že od nich také něco budeme chtít. Teď je doba, kdy se všichni musíme naučit, že církev není profesionální tým kněží v čele s biskupem a pár nadšenců z řad laiků a na druhé straně jakýsi duchovní konzum, ale že církev je v horizontále spoluodpovědné společenství sester a bratrů, že každý má svou důležitou úlohu jak duchovní tak, řekněme, praktickou, že všeobecné kněžství není jen módně demokratická fráze, že v ranné církvi bylo daleko víc služeb než třístupňově ordinovaní svátostní služebníci, že tyto služby vyrůstají z potřeb společenství a z potřeb evangelizace. Tady je cesta k upevnění a obnovení všech církevních struktur, tady je veliký prostor pro každého z nás. Tady je i naše řešení místa a úlohy ženy v církvi, místa, které je důstojné protože je služebné, potřebné a nezastupitelné a ve spektru všech služeb v církvi stejně hodnotné jako je služba moje a kohokoliv z vás.

Pro některé z nás, kteří jsme se narodili už po válce, je toto období kapitolou dějin, která se nás jakoby netýká. Navíc jsme nezdědili komplex kolektivní viny za hrůzy války. A přece je to něco nevyřešeného v našem povědomí a určitě krok k lhostejnosti a apatii tam, kde se setkáváme s nesmiřitelností a nenávistí v našem vlastním životě.

Ano, pojem smíření jako zaklínadlo používali ti, kteří ve veřejném i církevním životě po listopadu 1989 chtěli, aby se rychle zapomenulo na jejich selhání, převléci kabát, podat si ruce a jinak už neměnit nic. To není a nebylo smíření. Smíření vyžaduje lásku a dobrou vůli k níž musí být ochotny dvě strany. Na naší sekulární společnosti jsme se poučili, kam to vede, když se věci a události nepojmenují pravými jmény a nikdo není za nic odpovědný. Jako křesťané však máme povinnost nejen pravá jména vyslovit, ale také oddělit vinu od viníka, hřích od hříšníka. Hřích zůstane zlem, ale hříšník objektem Božího milosrdenství. Dokážeme-li se všichni vidět jako ti, kteří Boží milosrdenství především sami osobně potřebují, pak i dávnější i zcela nedávnou historii dokážeme vidět z perspektivy Boží vertikály. A svého bližního, který žádá o odpuštění a chce sám také odpustit, pochopíme a přijmeme. Jsou věci a události a za nimi konkrétní lidé, jejichž hodnocení chce svůj čas. Ale přijmout bližního jako někoho, kdo stejně jako já potřebuje Boží i lidskou, křesťanskou velkorysost, to je možné a nutné stále.

Rok smíření mezi českými a sudetoněmeckými starokatolíky, který jménem nás všech vyhlásil biskup Bernhard ve Varnsdorfu 4. srpna 1996 byl pro nás hlubokou zkušeností víry. Kameny, které jsme pak ve Štýrském Hradci házeli do řeky Mur při symbolickém happeningu před společnou bohoslužbou a sdílením, nesly totiž nejen myšlenky na druhou světovou válku, ale na všechny války a nepokoje v nás. I ty nejsměšnější a žabomyší války a averze mohou přerůst do obludných rozměrů a ničit lidská srdce, národy a civilizace, není-li člověk schopen je zastavit a odhodit od sebe, odblokovat od nich své srdce.

Díky biskupu Bernhardovi, biskupu Joachimovi a všem, s nimiž jsme mohli sdílet zkušenost smíření.

6. Utrechtská unie a IBK

Minulý bod jsem uzavřel poděkováním biskupu Bernhardovi a tento bod chci otevřít tímtéž. Na podzim roku 1995 byl biskup Bernhard IBK pověřen jako delegát pro naši církev. A tehdy se v jeho osobě otevřela naděje v beznaději. Devět pracovních cest do ČR zpočátku s velikým vypětím sil, které biskup Bernhard absolvoval, to je něco, co česká církev ze strany IBK dosud nezažila. Díky biskupu Bernhardovi byla posléze IBK v roce 1996 akceptována 40. synoda a taktéž má biskupská volba, na oslavy svatovojtěšského milénia letos v dubnu do Prahy přijel pan arcibiskup z Utrechtu a posléze zasedání IBK ve Vislíkofenu dne

15.7.1997 schválilo mé biskupské svěcení. Bylo přáním nás všech, a jistě zcela logickým, aby to byl právě biskup Bernhard, kdo jako první vloží své ruce při svěcení českého biskupa v Praze.

Jestliže jsme po počátečních velmi trpkých zkušenostech jen postupně získávali pozitivní zkušenosti s našimi souvěrci v Utrechtské unii, jestliže samotná IBK byla po šest let v Čechách vnímána velmi kriticky, pak nyní se vše mění. Pravda, návštěva pana arcibiskupa přes všechna pozitiva měla své stíny a přiznám se pro mne to byla trpkým zklamáním jeho zpráva o návštěvě v Praze, avšak všichni se učíme vidět věci z většího nadhledu. Nesmíme však už nikdy dopustit, aby se v české církvi opakovala situace, která trvala od roku 1991 do roku 1997. Musím pravdivě říci, že důvěra k naší církvi na veřejnosti značně utrpěla necitlivým přístupem některých bratří biskupů. Kdyby IBK jednala v letech 1991-96 v bratrské lásce vůči naší církvi, byli jsme dnes mnohem dál a to nejen v ekumenických vztazích, ale i v oblasti tak citlivé jako je materiální a ekonomická výstavba církve. Budovali jsme církve pod palbou zpochybňování, osočování, ponižování. To se již nesmí opakovat.

Nyní začíná etapa nových vztahů, nového porozumění, smíření. Věřím, doufám a modlím se k Pánu, aby se tyto nezacelené rány brzy uzdravily.

O zasedání IBK ve Wislikofenu, kterého jsme se zúčastnili s doc. Láškem jakožto teologickým poradcem a prof. Kolesnykem jako tlumočníkem přednesu samostatnou zprávu a doc. Láška pak poprosím o doplnění.

Poslední informací je pozvání Rakouské Sk církve na mezinárodní kongres do Štýrského Hradce v roce 1998. Starokatolické kongresy mají dlouholetou tradici a jsou setkáními sester a bratří ve víře. Věřím, že naše aktivní účast na kongresu ve Štýrském Hradci ukáže, že naše církve má v rodině sk. církví své pevné místo a má čím obohatit i naše sesterské církve v zahraničí.

7. Ekuména

Naše církve je v ERC v ČR zastoupena v presidiu a řídícím výboru biskupem a ve dvou komisích místopředsedou SR J. Königem. Významnou skutečností také je, že bratr König byl zvolen presidentem Ekumenické akademie Pravidelně se podílíme na ekumenických bohoslužbách a akcích. Myslím, že kredit naší církve v ekuméně velmi vzrostl, což bylo vidět na účasti zástupců ostatních církví na mém biskupském svěcení, která byla mimořádná. Velikou událostí byl Štýrský Hradec. Naše církve byla letos na generálním shromáždění ve Štýrském Hradci přijata jako člen Konference evropských církví. Druhého evropského ekumenického shromáždění jakož i generálního shromáždění KEKu jsem se zúčastnil jako řádný delegát spolu s Josefem Königem.

Samostatnou kapitolou jsou naše vztahy s anglikánskou církví. V Praze se uskutečnila vzájemná bohoslužebná setkání a pracovní porady, kázal jsem v anglikánské farnosti a anglikánský farář Roger Kent kázal v rotundě sv. Kříže. Biskup z Gibraltaru John Hind při své návštěvě v Praze v roce 1996 navštívil naše bohoslužby a společně jsme slavili eucharistii. Také ve Štýrském Hradci jsme slavili společné starokatolicko anglikánské nešpory s londýnským biskupem Chartresem a biskupy Heitzem a Wirixem. Na svátek sv. Willibrorda 7. listopadu při bohoslužbách u sv. Vavřince v Praze byla založena česká Společnost sv. Willibrorda, jejímž presidentem se stal prof. Holeton a vicepresidentem rev. Roger Kent.

Ještě se vrátím ke svým dvěma nejsilnějším ekumenickým zážitkům: prvním z nich byla koncebrovaná eucharistie v Grazu spolu s biskupem Berhnardem a dalšími biskupy ze Španělska, Skandinávie atd., kde jsem měl možnost pocítit příslib budoucnosti v blízkosti našich církví. Tím dalším zážitkem je již zmíněné mé biskupské svěcení, při němž mnozí kněží z ekumény na mou výzvu spolu s námi všemi přistoupili ke stolu Páně.

Myslím, že starokatolictví svou otevřeností je ekumenicky perspektivní a tedy máme každý svou vlastní úlohu na místní i celocírkevní úrovni.

8. Sociální práce

Sociální práce je svébytnou kapitolou života naší církve a zasloužila by si v mém exposé větší prostor. Připomenu základní východisko: narodil od většiny církví v ekuméně nebudujeme a ani nemáme v úmyslu budovat diakonii jako speciální právní subjekt v církvi jako by přikázání Milovat budeš Boha... a milovat budeš bližního... nepatřila k sobě jako dvě strany téže mince. V tomto smyslu jsme v Praze otevřeli v roce 1992 sociálně pastorační středisko Communio, které prožilo svůj vzestup i svou stagnaci, když jsme ztratili prostory, a které znovu ožilo vloni. Chci informovat o tom, že chceme vybudovat jeho pobočky ve všech farnostech, kde to jen půjde a že zatím je možné financování těchto aktivit ze zvláštního grantu.

9. Mediální práce

V loňském roce i v roce letošním byla naše církev mediálně úspěšná. Články v tisku, rozhovory v rozhlase, rozhlasové bohoslužby zvýšily zájem o církev ze strany veřejnosti a zvýšily její popularitu. Díky patří v této souvislosti br. Sassmannovi a sestře Karasové za úspěšnou mediální činnost v Jižních Čechách. Největší ohlas měla naše velkopáteční bohoslužba v ČT, která doslova způsobila lavinu sympatií a dala nám mnoho dalších šancí v médiích. K těm šancím patří i to, že první povánoční neděli mi bylo svěřeno sváteční slovo

a především že se uvažuje o mé podstatné úloze v nové podobě televizní novoroční ekumenické slavnosti, na jejíž přípravě se podílím spolu s redakcí ČT.

Největší radostí je fakt, že se podařilo znovu vydávat náš časopis Communio. K dnešnímu dni jsou na světě 3 čísla, 2 z nich mají dětskou přílohu. Chci jen velice poděkovat všem, kteří nad tím strávili mnoho hodin duševní i fyzické práce. Chci jen zdůraznit jak veliký význam pro posilování naší identity má náš časopis a jak je důležitý i pro informovanost lidí mimo naši církve. A chci vyzvat Vás všechny ke spolupráci na jeho obsahu. Je to časopis nás všech a každý z Vás v něm dostane prostor.

10. Ekonomika

V roce 1996 měla církve k dispozici státní dotaci 879.000,- Kč na platy duchovních včetně pojistného, které činilo 224.500,- Kč a 78.000,- Kč na provoz ústředí. Letošní plán platů duchovních a pastoračních asistentek je 1.107.345,- Kč včetně pojistného a je zatím splněn na 74 %. Příspěvek na provoz ústředí je letos snížen na 64.000,- Kč a je již dnes zcela přečerpán. Účetní rozvahu za rok 1996 máte v materiálech k dispozici.

V příštím roce očekáváme restriktivní opatření ze strany státu, které bude synodní rada řešit až podle výsledků jednání s MK ČR.

Zde je třeba jen dodat, že jsme nadále nejchudší církví v ČR, že musíme hledat všechny možnosti k zajištění alternativních ekonomických zdrojů pro naši práci a hospodárněji nakládat s tím, co máme. Není třeba zakrývat, že v případě ekonomické odluky církví od státu budeme stát před velmi závažnými, existenčními problémy.

11. Opravy církevních objektů

Neméně důležitou stránkou života církve je její schopnost starat se o to, čím slouží Bohu a světu. Musím s díky Bohu říci, že tak jako se obnovuje církve duchovně, tak se mění i fasády a interiéry jejích staveb. A stejně jako když jde o lidské duše, je to práce nadlidsky namáhavá a nikdy nekončící. Od poslední synody jsme dokončili především opravu kostela a fary ve Varnsdorfu, tak, že konkatedrální chrám mohl být 4.8.1996 slavnostně otevřen a benedikován. Celou náročnou rekonstrukci financovala církev a to ze svých úspor a z pojistky. V Praze byly dokončeny stavební opravy kaple sv. Rodiny v Nuslích a začala rekonstrukce kaple sv. Máří Magdalény. Tyto opravy financuje hlavní město Praha a církve plní úlohu investora. Díky daru hlavního města v částce 3 a 2 milionů a díky svým vlastním aktivitám pokročila rekonstrukce domu Na Baterkách, kde bude sídlit ústředí církve. Bohužel k jeho dokončení chybí cca 2 miliony Kč, přičemž asi 1 milion Kč stačí k zahájení

částečného provozu. Zde je třeba počítat s úspornými opatřeními ze strany státu a neočekávat stoprocentní zafinancování. Synodní rada by měla hledat náhradní zdroje doma, případně pomoc v zahraničí.

V posledních měsících před synodou proběhla náročná rekonstrukce interiéru fary v Šumperku, která byla až na některé detaily dokončena díky obětavosti duchovního správce a jeho manželky. Byla zčásti financována z daru holandské církve a ze zbytku farních prostředků. Protože probíhá prodej kostelíka v Rapotíně v šumperské farnosti, bude snad příští rok možno dokončit faru a upravit interiér kostela.

Připravil jsem projekt záchrany architektonického dědictví, který se týká kostela v Jablonci. Nyní čekáme na výběrové řízení na MK ČR, kde se rozhodne, zda bude tento projekt financován, předpokládáme 3 etapy rekonstrukce v celkové hodnotě víc než 7 mil. Kč.

Před námi je úkol rekonstruovat kostel a faru v Desné, a to v součinnosti s Památkovým úřadem. Zatím není dostatek finančních prostředků.

12. Závěrem

Je čas boje a čas pokoje. Ten náš čas pokoje nesmí být časem nečinnosti. Naše církev prožila od poslední synody období naděje a radosti. Biskupským svěcením a tím i uznáním její svébytnosti se jí splnilo mnoho nadějí. Ale tím všechno nekončí, nýbrž začíná.

Potřebujeme k tomu mnoho síly, odvahy, trpělivosti, tolerance a především stálou pomoc Toho, který je dárce všech dobrých darů. AŤ NÁM ŽEHNÁ BŮH OTEC I SYN I DUCH SVATÝ!

Originální text protokolu je uložen v archivu Starokatolické církve v ČR, Na Bateriích 93/27, Praha 6.